

## **1. Інформація про Підприємство**

Публічне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» (далі – «Підприємство») було зареєстроване у 1994 році відповідно до законодавства України. Підприємство було організоване шляхом перетворення державного Електрометалургійного заводу «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1932 році у Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» у відповідності до Указу Президента України від 15.06.1993 р. № 210 «Про корпоратизацію підприємств» та наказу Міністерства економіки України від 27.08.1993 р. № 54 «Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації». Усі активи та зобов'язання Підприємства, були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства, 31 березня 2011 року Підприємство змінило свою назву з відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на публічне акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна».

Основним видом діяльності Підприємства та його дочірніх підприємств (далі разом іменованих «Група») є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипникових, легованих і конструкційних марок сталі. Продукція Групи використовується при виготовленні вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників. Інформація про дочірні та асоційовані підприємства розкрита у Примітці 30.

Зареєстрованою юридичною адресою Групи є Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 81. Основне місце ведення діяльності Групи знаходиться за адресою м. Запоріжжя, Південне шосе, 83. Станом на 31 грудня 2016 р. чисельність персоналу Групи становила 5 625 осіб (2015 р.: 5 744 осіб).

Станом на 31 грудня 2016 р. і 2015 р. акції Підприємства належали декільком юридичним і фізичним особам таким чином, що жоден з них або власників акцій таких осіб не мав одноосібного сукупного контролю над Підприємством.

Консолідована фінансова звітність Групи станом на 31 грудня 2016 р. і за рік, що закінчився зазначеною датою, була затверджена до опублікування 17 березня 2017 р.

### **Умови операційної діяльності та політична ситуація в Україні**

Група здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні риси, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

На тлі значного погіршення у 2014 і 2015 роках поточна політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. Уряд України продовжує здійснювати комплексну програму структурної реформи, спрямовану на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбу з корупцією, реформування судової системи тощо з кінцевою метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні..

Слабкість національної валюти (грн.), яка зазнала девальвації більш ніж у три рази по відношенню до долара США (девальвації у 2,5 рази по відношенню до євро) з початку 2014 року, в поєднанні з обмеженнями щодо міжнародних розрахунків, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, триваюча нестабільність на традиційних експортних товарних ринках країни та високий рівень інфляції є ключовими ризиками для стабілізації операційного середовища в Україні у найближчому майбутньому. Подальша підтримка з боку МВФ та інших міжнародних донорів залежить від збереження динаміки зазначених вище структурних реформ.

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Групи у звітному періоді. За станом на 31 грудня 2016 та 2015 рр. у Групи не було активів, розташованих безпосередньо у Криму, Донецькій та Луганській областях.

Керівництво стежить за розвитком поточної ситуації, вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Групи у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

## **2. Принцип безперервності діяльності**

За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року, Група понесла чистий збиток в сумі 403 651 тис. грн. (2015р.: 706 563 тис. грн.), поточні зобов'язання станом на звітну дату перевищили поточні активи на 466 694 тис. грн. (2015 р.: 422 373 тис. грн.). Окрім того, як вказано у Примітці 15, Група порушила вимоги щодо деяких фінансових показників, викладених у кредитних договорах з АТ «ОТП Банк» та з АТ «Укресімбанк». Підприємство отримало повідомлення від АТ «ОТП Банк» датоване 29 грудня 2016 року, в якому зауважено, що жодних санкцій та вимог дострокового повернення коштів не буде застосовано до Підприємства, не зважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників.

Збитковість діяльності Групи, в першу чергу, пов'язана з ускладненням економічної ситуації в Україні та девальвацією української гривні, як описано в Примітці 1. В окремому звіті про сукупний дохід за 2016 рік до рядку 2270 «Інші витрати» включено збиток від неопераційної курсової різниці в сумі 490 480 тис. грн. (2015р.: 1 257 619 тис. грн.), який, в основному, виник внаслідок перерахунку кредитів, отриманих Групою в іноземній валюті, в українську гривню.

За станом на 31 грудня 2016 року Група повинна сплатити 1 751 007 тис. грн. поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями протягом 2017 року (2015р.: 567 194 тис. грн. короткострокових процентних кредитів та 1 000 522 тис. грн. тис. грн. поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями).

Тим не менш, Керівництво вважає, що застосування принципу безперервності діяльності Групи для підготовки даної консолідованої фінансової звітності є доречним в поточних обставинах, виходячи з наступних міркувань.

Група є потужним експортером металургійної продукції та виробляє високоякісні металургійні вироби широкої номенклатури, на які існує сталий попит. Питома вага експорту готової продукції складала 62% від загального доходу від реалізації продукції за 2016 рік (2015р.: 56%), що дозволило Групі отримати прибуток від операційної діяльності в сумі 485 048 тис. грн. (2015р.: 786 690 тис. грн.) та чисті грошові потоки від операційної діяльності в сумі 541 799 тис. грн. (2015р.: 605 360 тис. грн.). Керівництво вважає, що вищевказана тенденція буде зберігатися в майбутніх періодах та вживає всіх необхідних заходів щодо підтримки економічної стабільності в умовах, що склалися.

Після 31 грудня 2016 року Група розпочала перемовини з АТ «ОТП банк» щодо реструктуризації кредиту до 2020 року. Це може вплинути на ставку відсотку та/або вимагати додаткової застави активів Групи. Керівництво очікує, що Група зможе провести реструктуризацію даного кредиту протягом 2017 року.

Крім того, Група запроваджує наступні ініціативи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності та достатнього рівня ліквідності, включаючи але не обмежуючись, наступними кроками:

- Фінансовий план Групи на найближчий рік передбачає зростання грошових потоків від операційної діяльності за рахунок реструктуризації портфелю замовлень шляхом збільшення частки продажів до регіонів з нижчим країним ризиком та зростання курсів іноземних валют до української гривні;
- Підприємство запроваджує програму фіксації операційних витрат. Дана програма передбачає максимальне заморожування витрат, які будуть понесені, в українській гривні, збільшення за рахунок цього маржинальності готової продукції та вивільнення додаткових оборотних коштів.

Дана консолідована фінансова звітність складена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Група буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності.

## **3. Основа подання**

Консолідована фінансова звітність була складена на основі принципу історичної вартості, за винятком деяких груп основних засобів, які були оцінені за справедливою вартістю, а також деяких фінансових інструментів, оцінюваних згідно з вимогами МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Ця консолідована фінансова звітність подана в українських гривнях («грн.»). Усі суми округлені до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

### **Заява про відповідність**

Консолідована фінансова звітність Підприємства та його дочірніх підприємств складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»).

Складання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних суттєвих облікових оцінок. Воно також вимагає використання керівництвом суджень у процесі застосування облікової політики Групи. Інформація про статті, пов'язані з підвищеним ступенем суджень або складності, а також статті, де оцінки та судження є суттєвими для консолідованої фінансової звітності, подається у Примітці 5.

**Зміни порівняльної інформації**

Порівняльна інформація, наведена у даній фінансовій звітності, була перерахована в зв'язку зі змінами презентації фінансової звітності за попередні періоди.

*Зміни у Примітках до консолідованого Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)*

**(А) Інші операційні доходи за 2015 рік**

Назва рядка	2015 рік (Відображено в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності)	Коригування (А)	2015 рік Скоригована сума
1	2	3	4
Дохід від оприбуткування запасів	11 010	14 999	26 009
Дохід від реалізації запасів	4 196	-	4 196
Пені та штрафи отримані	16 862	-	16 862
Інші доходи	12 805	-	12 805
<b>Разом</b>	<b>44 873</b>	<b>14 999</b>	<b>59 872</b>

**(Б) Інші витрати за 2015 рік**

Назва рядка	2015 рік (Відображено в оприлюдненій раніше окремій фінансовій звітності)	Коригування (А)	2015 рік Скоригована сума
1	2	3	4
Збитки від не операційних курсових різниць, за вирахуванням доходів від курсових різниць	1 257 619	-	1 257 619
Збиток від знецінення основних засобів	19 901	-	19 901
Збиток від продажу необоротних активів	1 478	14 999	16 477
Інші витрати	5	-	5
<b>Разом</b>	<b>1 279 003</b>	<b>14 999</b>	<b>1 294 002</b>

*Коригування порівняльної інформації минулих періодів*

(А) Група переглянула презентацію інших операційних доходів та витрат та інших доходів та витрат. В результаті такого перегляду у 2015 році суму доходу з оприбуткування малоцінних швидкозношуваних предметів із строком корисного використання до 1 року було показано розгорнуто у складі інших операційних доходів та інших операційних витрат.

Наведені вище зміни порівняльної інформації не мали впливу на фінансові результати, капітал та чистий збиток на одну просту акцію за 2015 рік.

**Принципи консолідації**

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Підприємства та його дочірніх підприємств. Фінансова звітність дочірніх підприємств складена на ту ж звітну дату, що й звітність Підприємства, з використанням єдиної облікової політики. Коригування здійснювалися для приведення у відповідність будь-яких можливих відхилень в обліковій політиці.

Дочірні підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності з моменту їх створення Підприємством і до дати їх реалізації.

Усі внутрігрупові сальдо та операції, а також нереалізований прибуток, що виникає у результаті внутрішньо групових операцій, були повністю виключені при складанні консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані збитки виключаються, за винятком випадків, коли понесені витрати не можуть бути відшкодовані.

#### **4. Облікова політика**

##### **4.1 Нові та змінені стандарти та інтерпретації**

Прийнята облікова політика відповідає обліковій політиці, що застосовувалася у попередньому звітному році, за винятком таких нових і переглянутих МСФЗ та ПКІ, які стали обов'язковими до застосування для звітних періодів, що починаються після 1 січня 2016 р.:

- МСФЗ (IFRS) 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання»;
- и Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 «Спільна діяльність: Облік придбання часток участі»;
- и Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 38 «Роз'яснення допустимих методів амортизації»;
- и Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 41 «Сільське господарство: плодоносні розслини»;
- и Поправки до МСБО (IAS) 27 «Метод участі у капіталі в окремій фінансовій звітності»;
- и Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2012-2014 рр.;
- Поправки до МСБО (IAS) 1 «Ініціатива в сфері розкриття інформації»;
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 10, МСФЗ (IFRS) 12 та МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиційні організації: застосування винятку з вимог про консолідацію».

Прийняття цих стандартів або інтерпретацій описано нижче:

##### **Поправки до МСФЗ (IFRS) 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання»**

МСФЗ (IFRS) 14 є не обов'язковим до застосування стандартом, який дозволяє підприємству, діяльність якого підлягає тарифному регулюванню, продовжувати застосування більшості поточних облікових політик для рахунків відстрочених тарифних коригувань при першому застосуванні МСФЗ. Підприємства, що застосовують МСФЗ (IFRS) 14, повинні подавати залишки та рух на рахунках відстрочених тарифних коригувань окремими рядками у звіті про фінансовий стан та звіті про прибутки та збитки й інший сукупний дохід відповідно. Стандарт вимагає розкриття сутності тарифного регулювання підприємства й притаманних йому ризиків, а також впливу тарифного регулювання на його фінансову звітність. Оскільки Група вже складає звітність згідно з МСФЗ та не проводить діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, цей стандарт до неї не застосовується.

##### **Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 «Спільна діяльність: облік придбання часток участі».**

Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 вимагають, щоб учасник спільної операції при обліку придбання частки участі в спільній операції, в якій спільна операція являє собою бізнес, застосовував відповідні вимоги МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» для обліку об'єднання бізнесу. Поправки також уточнюють, що частка участі, раніше утримувана в спільній операції, не переоцінюється при придбанні додаткової частки участі в тій самій спільній операції при збереженні спільного контролю. Крім цього, до МСФЗ (IFRS) 11 додано виключення зі сфери застосування, яке уточнює, що поправки не застосовуються для випадків, коли сторони, що здійснюють спільний контроль, включаючи підприємство, що звітує, перебувають під загальним контролем однієї сторони, що здійснює кінцевий контроль.

Поправки застосовуються як для придбання первісної частки участі у спільній операції, так і для придбання будь-яких наступних часток у тій самій спільній операції, та набувають чинності перспективно. Ці поправки не матимуть впливу на Групу.

##### **Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 38 «Роз'яснення допустимих методів амортизації».**

Поправки роз'яснюють один із принципів МСФЗ (IAS) 16 «Основні засоби» і МСФЗ (IAS) 38 «Нематеріальні активи», а саме, що виручка відображає передбачувану структуру споживання підприємством економічних вигід від операційної діяльності (частиною якої є актив), а не економічних вигід від використання активу, які споживаються підприємством. В результаті метод амортизації, що ґрунтується на виручці, не може бути використаний для амортизації основних засобів і лише у виключно обмежених обставинах може бути використаний для амортизації нематеріальних активів. Поправки набувають чинності перспективно і жодним чином не вплинули на Групу, оскільки воно не застосовує методів, що ґрунтуються на виручці, для амортизації необоротних активів.

**Поправки до МСБО (IAS) 16 і МСБО (IAS) 41 «Сільське господарство: плодоносні рослини».**

Поправки вносять зміни щодо вимог обліку біологічних активів, які відповідають визначенню плодоносних рослин. Згідно з поправками біологічні активи, які відповідають визначенню плодоносних рослин, більше не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 41 «Сільське господарство». Замість цього до них застосовуються положення МСФЗ (IAS) 16. Після первісного визнання плодоносні рослини будуть оцінюватися відповідно до МСФЗ (IAS) 16 по накопиченим фактичними витратами (до дозрівання) і з використанням моделі обліку за первісною вартістю або моделі переоцінки (після дозрівання). Поправки зазначають, що продукція, яка виростає на плодоносних рослинах, залишається в сфері застосування МСФЗ (IAS) 41 та обліковується за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. МСБО (IAS) 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» застосовується для державних грантів, що стосуються плодоносних рослин. Поправки застосовуються ретроспективно і не впливають на фінансову звітність Групи, оскільки у нього відсутні плодоносні рослини.

**Поправки до МСФЗ (IAS) 27 «Метод участі у капіталі в окремій фінансовій звітності».**

Поправки дозволять підприємствам використовувати в окремій фінансовій звітності метод участі у капіталі для обліку інвестицій у дочірні компанії, спільні підприємства й асоційовані компанії. Підприємства, що вже застосовують МСФЗ та вирішили перейти на метод участі у капіталі в окремій фінансовій звітності, повинні будуть зробити це ретроспективно. Ці поправки не мали впливу на окрему фінансову звітність Групи.

**Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2012-2014 рр.**

Ці поліпшення включають:

**МСФЗ (IFRS) 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» – зміни у способі вибуття.**

Активи (або ліквідаційні групи) зазвичай вибувають або шляхом продажу, або шляхом розподілу між власниками. Поправка до МСФЗ (IFRS) 5 роз'яснює, що заміна одного з цих методів іншим повинна вважатися не новим планом продажу, а продовженням первісного плану. Таким чином, вимоги МСФЗ (IFRS) 5 застосовуються безперервно. Поправка також роз'яснює, що зміна способу вибуття не змінює дати класифікації. Дана поправка застосовується перспективно.

**МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»**

(i) Договори обслуговування.

Поправка роз'яснює, що договір обслуговування, який передбачає комісійну винагороду, може являти собою безперервну участь у фінансовому активі. Підприємство повинне оцінити характер такої угоди й комісійної винагороди відповідно до вказівок щодо безперервної участі, поданих у МСФЗ (IFRS) 7, щоб оцінити, чи є розкриття інформації необхідним. Поправка повинна застосовуватися так, щоб оцінка відносин у рамках договорів обслуговування на предмет безперервної участі була проведена ретроспективно.

Проте, підприємство не зобов'язане розкривати необхідну інформацію для будь-якого періоду, що передує періоду, у якому підприємство вперше застосувало поправки.

(ii) Застосування поправок до МСФЗ (IFRS) 7 до стислої проміжної фінансової звітності.

Поправка роз'яснює, що вимоги стосовно розкриття інформації про взаємозалік не застосовні до проміжної стислої фінансової звітності, доки такі розкриття не надають значного оновлення інформації наведеної у останній річній фінансовій звітності. Поправка повинна застосовуватися ретроспективно.

**МСБО (IAS) 19 «Виплати працівникам»**

Поправка роз'яснює, що оцінка ступеня розвиненості ринку високоякісних корпоративних облігацій ґрунтується на валюті, в якій номіновано зобов'язання, а не країні, до якої таке зобов'язання відноситься. В разі якщо розвинений ринок високоякісних корпоративних облігацій у цій валюті відсутній, повинна використовуватися ставка прибутковості державних облігацій. Поправка повинна застосовуватися перспективно.

#### **МСБО (IAS) 34 «Проміжна фінансова звітність»**

Поправка пояснює, що необхідне розкриття інформації повинно бути подано або в проміжній фінансовій звітності, або включено шляхом перехресного посилання між проміжною фінансовою звітністю й тим документом, де вони фактично подані в рамках більш загальної проміжної фінансової звітності (наприклад, у коментарях керівництва або звіті про ризики). Інформація у складі проміжної фінансової звітності повинна бути доступна користувачам на тих самих умовах та одночасно з проміжною фінансовою звітністю. Поправка повинна застосовуватися ретроспективно. Ці поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Групи.

#### **Поправки до МСБО (IAS) 1 «Ініціатива в сфері розкриття інформації»**

Поправки до МСБО (IAS) 1 швидше роз'яснюють, аніж суттєво змінюють, існуючі вимоги МСБО (IAS)1. Поправки пояснюють наступне:

- вимоги до суттєвості МСБО (IAS) 1;
- окремі статті у звіті(ах) про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід і в звіті про фінансовий стан можуть бути дезагреговані;
- підприємство може обирати порядок представлення приміток до фінансової звітності;
- доля іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств, що обліковуються методом дольової участі, повинна представлятися агреговано в рамках однієї статті і класифікуватися як статті, які будуть чи не будуть надалі рекласифіковані в склад прибутку чи збитку.

Крім того, поправки пояснюють вимоги, які застосовуються при представленні додаткових проміжних підсумкових сум в звіті про фінансовий стан і звіті(ах) про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід. Ці поправки не впливають на фінансову звітність Групи.

#### **Поправки до МСФЗ (IFRS) 10, МСФЗ (IFRS) 12 та МСБО (IAS) 28 «Інвестиційні організації: застосування винятку з вимог про консолідацію».**

Поправки регулюють питання, що виникли при застосуванні винятків щодо інвестиційних організацій згідно з МСФЗ (IFRS) 10 «Консолідована фінансова звітність». Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 роз'яснюють, що виключення з вимоги про подання консолідованої фінансової звітності застосовується і до материнської організації, яка є дочірньою організацією інвестиційної організації, яка оцінює свої дочірні організації за справедливою вартістю.

Крім цього, поправки до МСФЗ (IFRS) 10 роз'яснюють, що консолідації підлягає тільки така дочірня організація інвестиційної організації, яка сама не є інвестиційною організацією і надає інвестиційній організації допоміжні послуги. Усі інші дочірні організації інвестиційної організації оцінюються за справедливою вартістю. Поправки до МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства» дозволяють інвестору при застосуванні методу участі в капіталі зберегти оцінку за справедливою вартістю, застосовану його залежною організацією або спільним компаніям, що є інвестиційною організацією, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях. Ці поправки застосовуються ретроспективно і не впливають на фінансову звітність Групи.

#### **4.2. Основні положення облікової політики**

##### ***Перерахунок іноземних валют***

Ця консолідована фінансова звітність Групи подана в українських гривнях («грн.»), що є функціональною валютою та валютою подання звітності Групи.

Кожне підприємство Групи визначає свою функціональну валюту, і статті фінансової звітності кожного підприємства виражаються в такій функціональній валюті. Операції, деноміновані у валютах, що не є функціональною валютою відповідного підприємства (іноземні валюти), первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Немонетарні статті, відображені за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату первісної транзакції. Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визнання справедливої вартості. Усі курсові різниці, що виникли, відображаються у прибутках і збитках.

##### ***Основні засоби***

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок обліковується за моделлю переоцінки. На 31 грудня 2016 року балансова вартість об'єктів зазначених груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання була відображена за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

При останній переоцінці на 31 грудня 2015 року справедлива вартість об'єктів нерухомості була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату оцінки. Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання, інструментів та інвентарів була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів. До наступної переоцінки об'єкти основних засобів обліковуються за переоціненою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення. Земельні ділянки відображаються за первісною вартістю. Суттєві облікові судження та фактори, які враховуються при визначенні справедливої вартості основних засобів вказані в Примітці 5.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу й включається до іншого додаткового капіталу у складі власного капіталу. Однак та частина приросту вартості, яка відновлює зменшення вартості від переоцінки того ж активу, яка раніше була визнана у складі прибутку або збитку, визнається у звіті про фінансові результати. Зменшення вартості від переоцінки відображається у звіті про фінансові результати, за винятком тієї його частини, яка зараховується проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у іншому додатковому капіталі.

Щорічне перенесення сум з іншого додаткового капіталу до складу нерозподіленого прибутку здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активу, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активу. При вибутті активу сума іншого додаткового капіталу, яка стосується цього активу, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Незавершене будівництво відображається за собівартістю і являє собою основні засоби, будівництво яких ще не завершено. Амортизація на такі активи не нараховується, поки вони не будуть введені в експлуатацію.

Балансова вартість основних засобів аналізується на предмет знецінення, коли події або зміни в обставинах указують на те, що відшкодування балансової вартості неможливе. Об'єкт основних засобів знімається з обліку при вибутті або у випадку, коли від подальшого використання активу не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток, що виникає у зв'язку зі зняттям активу з обліку (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається до звіту про фінансові результати того періоду, в якому актив знімається з обліку.

Коли об'єкт основних засобів переоцінюють, будь-яку суму накопиченої амортизації на дату переоцінки розглядають за допомогою методу виключення з валової балансової вартості активу та чистої суми, перерахованої до переоціненої суми активу.

Строки корисного використання основних засобів є такими:

Будівлі та споруди	5-173 років
Машини та обладнання	1-166 років
Транспортні засоби	4-75 років
Інвентар та офісне обладнання	3-76 років

Група має право власності на деякі не виробничі та соціальні активи, в основному будівлі та об'єкти соціальної інфраструктури. Об'єкти соціальної інфраструктури не відповідають визначенню активу, що надає економічну вигоду, згідно з МСФЗ, і тому такі об'єкти не відображені у цій фінансовій звітності. Витрати на будівництво та експлуатацію об'єктів соціальної інфраструктури відносяться на витрати у періоді, в якому вони були понесені.

#### **Витрати за кредитами банків**

Витрати за кредитами банків капіталізуються як частина вартості активів за умови, що вони прямо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, що задовольняє встановленим критеріям. Якщо вони не пов'язані з таким активом, вони відносяться на витрати у періоді, в якому були понесені.

#### **Нематеріальні активи**

Нематеріальні активи включають програмне забезпечення для бухгалтерського обліку, патентні та інші майнові права, придбані окремо від бізнесу, й первісно оцінюються за вартістю придбання.

Після первісної оцінки нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Всі нематеріальні активи Групи мають обмежений строк корисної служби та амортизуються протягом строків їх корисного використання, оцінюються на предмет знецінення за наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженими строками корисного використання переглядаються, як мінімум, щорічно наприкінці кожного звітного року. Зміни очікуваного строку корисного використання або очікуваного характеру отримання майбутніх економічних вигід, втілених в активі, відображаються шляхом зміни періоду або методу амортизації, залежно від ситуації, і вважаються змінами в облікових оцінках.

Строки корисного використання всіх нематеріальних активів Групи вважаються обмеженими та становлять від 2 до 20 років.

### **Знецінення нефінансових активів**

На кожну звітну дату Група визначає наявність ознак можливого знецінення активу. При виникненні таких ознак або у випадку, коли існує вимога щорічного тестування активу на предмет знецінення, Група визначає вартість очікуваного відшкодування активу. Вартість очікуваного відшкодування активу є більшою з двох сум: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію, або вартості його подальшого використання.

Вартість очікуваного відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження грошових коштів, і ці кошти, в основному, не залежать від інших активів Групи. Коли балансова вартість активу перевищує його вартість очікуваного відшкодування, вважається, що актив знецінений, і його вартість списується до вартості очікуваного відшкодування. При оцінці вартості використання очікувані грошові потоки дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту (до оподаткування), яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризики, властиві активу. Збитки від знецінення триваючої діяльності відображаються у звіті про фінансові результати в тих категоріях витрат, які відповідають функціям знеціненого активу.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від знецінення, визнаний стосовно активу раніше, вже не існує або зменшився. За наявності таких ознак здійснюється оцінка вартості очікуваного відшкодування активу. Раніше визнаний збиток від знецінення сторнується тільки в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення вартості очікуваного відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від знецінення. У такому разі балансова вартість активу збільшується до вартості очікуваного відшкодування. Збільшена шляхом сторнування збитку від зменшення корисності балансова вартість активу не повинна перевищувати ту його балансову вартість (за вирахуванням амортизації), яка мала б місце, якби збиток від знецінення не був відображений у складі прибутків та збитків попередніх років.

Після такого сторнування амортизаційні витрати майбутніх періодів коригуються таким чином, щоб забезпечити планомірне списання переоціненої балансової вартості активу за вирахуванням його залишкової вартості протягом решти строку його корисного використання.

### **Інвестиції та інші фінансові активи**

#### **Первісне визнання**

Фінансові активи, що перебувають у сфері дії МСФЗ (IAS) 39, класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток; позики та дебіторська заборгованість; інвестиції, утримувані до погашення; фінансові активи, наявні для продажу; похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні. Група класифікує свої фінансові активи при їх первісному визнанні.

Фінансові активи спочатку визнаються за справедливою вартістю, збільшеною на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Усі операції купівлі-продажу фінансових активів, що вимагають поставки активів у строк, встановлений законодавством або правилами, прийнятими на певному ринку (операції на «стандартних умовах») визнаються на дату укладання угоди, тобто на дату, коли Група бере на себе зобов'язання купити або продати актив.

Фінансові активи Групи включають позики та дебіторську заборгованість, такі як: гроші та їх еквіваленти, дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, дебіторська заборгованість за розрахунками та інша дебіторська заборгованість.

#### **Подальша оцінка**

Подальша оцінка фінансових активів залежить від їх класифікації у такий спосіб:

#### **Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток**

Категорія «фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток» включає фінансові активи, призначені для торгівлі, та фінансові активи, віднесені при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток. Фінансові активи класифікуються як призначені для торгівлі, якщо вони придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Ця категорія включає похідні інструменти, в яких бере участь Група, що не відповідають критеріям обліку хеджування згідно з МСФЗ (IAS) 39. Похідні інструменти, включаючи відокремлені вбудовані похідні інструменти, також класифікуються як призначені для торгівлі, за винятком випадків, коли вони визначаються як інструменти ефективного хеджування. Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, обліковуються на балансі за справедливою вартістю, а пов'язані з ними доходи або витрати у звіті про фінансові результати.



Похідні інструменти, вбудовані в основні договори, обліковуються як окремі похідні інструменти, якщо властиві їм ризики та характеристики не є тісно пов'язаними з ризиками та характеристиками основних договорів, і основні договори не обліковуються за справедливою вартістю. Вбудовані похідні інструменти такого роду оцінюються за справедливою вартістю, а доходи або витрати, що виникають у результаті змін їх справедливої вартості, визнаються у звіті про інший сукупний дохід. Перегляд порядку обліку відбувається лише у випадку змін в умовах договору, що призводять до суттєвої зміни грошових потоків, які були б необхідні в іншому випадку.

Група не має активів, віднесених нею при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

#### *Позики та дебіторська заборгованість*

Позики та дебіторська заборгованість являють собою непохідні фінансові активи зі встановленими чи обумовленими виплатами, які не котируються на активному ринку. Фінансові активи такого роду обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Доходи та витрати визнаються у звіті про фінансовий результат при припиненні визнання або знеціненні позик та дебіторської заборгованості, а також у процесі їх амортизації.

#### *Інвестиції, утримувані до погашення*

Непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як інвестиції, утримувані до погашення, коли Група твердо має намір і здатна утримувати їх до строку погашення. Після первісної оцінки інвестиції, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

Цей метод передбачає використання ефективної процентної ставки, яка точно дисконтує очікувані майбутні грошові надходження протягом очікуваного строку існування фінансового активу до його чистої балансової вартості. Доходи та витрати, пов'язані з такими інвестиціями, визнаються у звіті про фінансовий результат, коли інвестиції списуються, знецінюються чи по мірі нарахування амортизації.

#### *Фінансові активи, наявні для продажу*

Наявні для продажу фінансові активи – це непохідні фінансові активи, які спеціально віднесені до категорії наявних для продажу або які не були віднесені до жодної з зазначених раніше трьох категорій. Після первісної оцінки фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, а нереалізовані доходи або витрати визнаються безпосередньо у іншому сукупному доході до моменту списання активів, при якому накопичені доходи або витрати, раніше відображені у складі іншого сукупного доходу, визнаються у звіті про фінансові результати, або до моменту визначення факту знецінення цих активів, у який сукупний збиток, відображений у складі іншого сукупного доходу, визнається у звіті про фінансові результати.

#### *Інвестиції в дочірні компанії*

Дочірні компанії - це компанії (включаючи компанії спеціального призначення), в яких підприємство прямо чи опосередковано має більше половини прав голосу (контрольного пакету акцій), або має можливість визначати фінансову та операційну політику з метою отримання економічної вигоди. Наявність та вплив потенційних прав голосу, які в даний час можуть бути реалізовані або конвертовані, розглядається при оцінці контролю підприємства над іншою компанією.

Інвестиції в дочірні компанії оцінюються за собівартістю за вирахуванням знецінення. Інвестиції в дочірні компанії аналізуються на предмет знецінення, коли події або зміни обставин вказують на те, що балансова вартість може бути не відшкодована. Збиток від знецінення відображається через прибуток або збиток в сумі, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування.

Сума очікуваного відшкодування визначається як найбільша з справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на продаж та його вартості при використанні. Збиток від знецінення, визнаний в минулі звітні періоди, сторнується в разі необхідності, якщо мала місце зміна в оцінках, використаних для визначення суми очікуваного відшкодування.

#### **Фінансові зобов'язання**

##### *Первісне визнання*

Фінансові зобов'язання, що перебувають у сфері дії МСФЗ (IAS) 39, класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, кредити та позики або похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні. Група класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні.

Фінансові зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю, скоригованою у випадку кредитів та позик на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Фінансові зобов'язання Групи включають кредити та позики такі як: поточна кредиторська заборгованість та кредити банків.

#### **Подальша оцінка**

Подальша оцінка фінансових зобов'язань залежить від їх класифікації у такий спосіб:

#### **Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток**

Категорія «фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток» включає фінансові зобов'язання, призначені для торгівлі, та фінансові зобов'язання, віднесені при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Фінансові зобов'язання класифікуються як призначені для торгівлі, якщо вони придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Ця категорія включає похідні фінансові інструменти, в яких бере участь Група, що не відповідають критеріям обліку хеджування згідно з МСФЗ (IAS) 39.

Доходи та витрати за зобов'язаннями, призначеними для торгівлі, визнаються у звіті про фінансові результати.

Група не має фінансових зобов'язань, віднесених нею при первісному визнанні до категорії за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

#### **Кредити та позики**

Після первісного визнання процентні кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

Відповідні доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання зобов'язань, а також по мірі нарахування амортизації.

Група відображає зобов'язання за тілом кредиту в структурі кредитів, а зобов'язання за нарахованими процентами в інших поточних зобов'язаннях.

#### **Договори фінансової гарантії**

Випущені Групою договори фінансової гарантії являють собою договори, що вимагають здійснення платежу у відшкодування збитків, понесених власником цього договору внаслідок нездатності певного боржника здійснити своєчасний платіж відповідно до умов боргового інструменту.

Випущені Групою договори фінансової гарантії являють собою договори, що вимагають здійснення платежу у відшкодування збитків, понесених власником цього договору внаслідок нездатності певного боржника здійснити своєчасний платіж відповідно до умов боргового інструменту. Згодом зобов'язання оцінюється за найбільшою з таких величин: найкраща оцінка витрат, необхідних для погашення існуючого зобов'язання на звітну дату, та визнана сума зобов'язання за вирахуванням накопиченої амортизації. Група не випускала фінансових гарантій протягом років, що закінчилися 31 грудня 2016 і 2015 років.

#### **Взаємозалік фінансових інструментів**

Фінансові активи та фінансові зобов'язання підлягають взаємозаліку, а чиста сума – поданню в балансі тоді і тільки тоді, коли є здійсненне в цей момент юридичне право на взаємозалік визнаних сум, а також намір здійснити розрахунок на нетто-основі, або реалізувати активи та одночасно з цим погасити зобов'язання.

#### **Амортизована вартість фінансових інструментів**

Амортизована вартість розраховується з використанням методу ефективної процентної ставки за вирахуванням резерву на знецінення та виплат або зниження основної суми заборгованості. У розрахунках враховуються будь-які надбавки або знижки при придбанні активу, а також витрати за операцією та інші виплати, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

#### **Знецінення фінансових активів**

На кожную звітну дату Група оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів.

Фінансовий актив або група фінансових активів вважаються знеціненими тоді і тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки знецінення у результаті однієї або більше подій, що відбулися після первісного визнання активу (настання «випадку понесення збитку»), що мали вплив, який піддається надійній оцінці, на очікувані майбутні грошові потоки за фінансовим активом або групою фінансових активів. Ознаки знецінення можуть містити в собі вказівки на те, що боржник або група боржників зазнають суттєвих фінансових труднощів, не можуть обслуговувати свою заборгованість або неналежно здійснюють виплату процентів або основної суми заборгованості, а також імовірність того, що ними буде проведена процедура банкрутства або фінансової реорганізації іншого роду. Крім цього, до таких ознак відносяться спостережувані дані, що вказують на наявність зниження, що піддається оцінці, очікуваних майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом, зокрема, зміна обсягів простроченої заборгованості або економічних умов, що перебувають у певному взаємозв'язку з відмовами від виконання зобов'язань із виплати боргів.

#### **Позики та дебіторська заборгованість**

Стосовно сум позик та дебіторської заборгованості, відображених за амортизованою вартістю, Група спочатку проводить окрему оцінку існування об'єктивних ознак знецінення індивідуально значимих фінансових активів або сукупно за фінансовими активами, що не є індивідуально значимими. Якщо Група визначає, що об'єктивні ознаки знецінення індивідуально оцінюваного фінансового активу відсутні, незалежно від його значимості, вона включає цей актив до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику, а потім розглядає ці активи на предмет знецінення на колективній основі. Активи, окремо оцінювані на предмет знецінення, за якими визнається або продовжує визнаватися збиток від знецінення, не включаються до колективної оцінки на предмет знецінення.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку від знецінення сума збитку оцінюється як різниця між балансовою вартістю активу та приведеною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (без урахування майбутніх очікуваних кредитних збитків, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується шляхом використання рахунку резерву, а сума збитку визнається у звіті про фінансові результати. Нарахування процентного доходу за зниженою балансовою вартістю триває, ґрунтуючись на первісній процентній ставці за активом. Позики разом із відповідними резервами списуються, якщо відсутня реальна перспектива їх відшкодування у майбутньому, а все доступне забезпечення було реалізоване або передане Групі.

Якщо протягом наступного року сума розрахункового збитку від знецінення збільшується або зменшується через будь-яку подію, що відбулася після визнання знецінення, сума раніше визнаного збитку від знецінення збільшується або зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо попереднє списання вартості фінансового інструменту згодом відновлюється, сума відновлення визнається у прибутках та збитках Групи.

Приведена вартість розрахункових майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою. Якщо процентна ставка за позицією є змінною, ставка дисконтування для оцінки збитку від знецінення являє собою поточну ефективну процентну ставку.

#### **Припинення визнання фінансових інструментів**

##### **Фінансові активи**

Фінансовий актив (або, де застосовно, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися у балансі, якщо:

- строк дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- Група зберігає свої права на отримання грошових потоків від активу, але бере на себе зобов'язання з виплати третій стороні отримуваних грошових потоків у повному обсязі та без суттєвої затримки за «транзитною» угодою; або
- Група передала свої права на отримання грошових потоків від активу та або (а) передала практично всі ризики та вигоди від активу, або (б) не передала, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, але передала контроль над цим активом.

Якщо Група передала всі свої права на отримання грошових потоків від активу або уклало транзитну угоду, і при цьому не передало, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, а також не передало контроль над активом, новий актив визнається у тій мірі, в якій Група продовжує свою участь у переданому активі. Триваюча участь, яка набуває форми гарантії за переданим активом, визнається за найменшою з таких величин: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою, виплата якої може вимагатися від Групи.

##### **Фінансові зобов'язання**

Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися у балансі, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув.

Якщо існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим же кредитором, на суттєво відмінних умовах, або якщо умови існуючого зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни обліковуються як припинення визнання первісного зобов'язання та початок визнання нового зобов'язання, а різниця у балансовій вартості визнається у звіті про фінансові результати.

### **Запаси**

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Собівартість запасів визначається за середньозваженим методом. Вартість готової продукції та незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати та відповідні виробничі накладні витрати (розраховані на основі нормального завантаження виробничих потужностей). Чиста вартість реалізації являє собою оціночну ціну продажу в ході звичайної господарської діяльності за вирахуванням оціночних витрат на доробку та витрат, необхідних для реалізації.

### **Податок на додану вартість до відшкодування**

Податок на додану вартість (ПДВ) до відшкодування стосується придбаних запасів, основних засобів і послуг. Податкові органи дозволяють проводити розрахунки за нарахованим ПДВ за вирахуванням вхідного ПДВ. Керівництво Групи переконане, що сума до відшкодування з бюджету буде або отримана у вигляді грошових коштів, або зарахована проти заборгованості з ПДВ за реалізованою продукцією.

### **Грошові кошти та їх еквіваленти**

Грошові кошти та їх еквіваленти у балансі включають грошові кошти в банках і в касі та короткострокові депозити з первісним строком погашення до 3 місяців.

Для цілей звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові депозити згідно з визначенням вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

### **Резерви**

Резерви визнаються, якщо Група має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), що виникло в результаті минулої події, відтік економічних вигід, який буде потрібний для погашення цього зобов'язання, є ймовірним, і може бути отримана надійна оцінка суми такого зобов'язання. Якщо Група збирається отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли отримання відшкодування не підлягає сумніву. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це застосовується, ризики, характерні для конкретного зобов'язання.

### **Зобов'язання з пенсійного забезпечення**

Група здійснює встановлені згідно з діючими протягом року нормами відрахування до Державного пенсійного фонду України, виходячи з розміру виплачуваної заробітної плати. Ці відрахування відносяться на витрати у періоді нарахування відповідних витрат із заробітної плати. Група не має юридичних або конструктивних зобов'язань зі здійснення додаткових відрахувань за такими пенсійними виплатами. Єдиним зобов'язанням Групи є своєчасне відрахування належних сум до Державного пенсійного фонду України.

Крім цього, Група має дві суттєві пенсійні програми зі встановленими виплатами, що не мають виділених джерел їх забезпечення. Ці програми включають: а) юридичні зобов'язання Групи з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, і здійснення інших виплат у зв'язку з виходом на пенсію відповідно до колективних договорів, і б) законодавчо встановлене зобов'язання Групи компенсувати Пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх та існуючих працівників Групи. Витрати на здійснення виплат у рамках зазначених вище програм зі встановленими виплатами розраховуються окремо за кожною програмою з використанням методу нарахування прогнозованих одиниць стосовно працівників, що мають право на такі виплати. Керівництво використовує актуарну методичку при розрахунках сум, пов'язаних із зобов'язаннями з пенсійного забезпечення на кожен звітний дату. Фактичні результати можуть відрізнятися від відповідних оцінок на певну дату.

### **Умовні зобов'язання**

Умовні зобов'язання не відображені в цій фінансовій звітності за винятком випадків, коли існує ймовірність, що для погашення зобов'язання буде необхідне вибуття ресурсів, що втілюють економічні вигоди, та існує можливість достовірно визначити суму зобов'язання. Інформація про ці зобов'язання розкривається за винятком випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, є віддаленою.

## **Податок на прибуток**

### *Поточний податок на прибуток*

Податкові активи та зобов'язання з поточного податку за поточні та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваною до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, застосовувані для розрахунків цієї суми, – це ставки та законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату. Податок на прибуток нараховується Групою на прибуток до оподаткування, розрахований відповідно до податкового законодавства України і з використанням податкових ставок, прийнятих на звітну дату.

### *Відстрочений податок на прибуток*

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на звітну дату між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає у результаті первісного визнання гудвілу, активу або зобов'язання, у ході операції, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, та існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена у найближчому майбутньому.

Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками, у тій мірі, в якій існує значна ймовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані неоподатковувані тимчасові різниці, невикористані податкові пільги та невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- відстрочений актив з податку на прибуток, що стосується неоподаткованої різниці, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання, яке виникло не внаслідок об'єднання бізнесу та яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються тільки у тій мірі, в якій є значна ймовірність того, що тимчасові різниці будуть використані у найближчому майбутньому, і буде отриманий оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та знижується у тій мірі, в якій отримання достатнього оподаткованого прибутку, що дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоімовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та визнаються у тій мірі, в якій виникає значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, що, як передбачається, будуть застосовуватися в тому звітному році, в якому актив буде реалізований, а зобов'язання – погашене, на основі податкових ставок (і податкового законодавства), які станом на звітну дату були введені в дію або фактично введені в дію.

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей, визнаних безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу, а не у звіті про фінансові результати.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання заліковуються один проти одного, якщо є юридично закріплене право заліку поточних податкових активів та зобов'язань, і відстрочені податки стосуються того ж податкового органу.

### **Визнання доходу**

Дохід визнається у випадку, коли існує ймовірність, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід для Групи, а сума доходу може бути достовірно визначена. Доходи від реалізації продукції визнаються після передачі права власності покупцю, коли значна частина ризиків і вигід від права власності на продукцію переходить покупцю та суму доходу можна достовірно оцінити. Доходи від надання послуг визнаються у періоді надання послуг.

### **Визнання собівартості реалізованої продукції та інших витрат**

Витрати, пов'язані з отриманням доходу від операції, визнаються одночасно з відповідним доходом. Також відображаються витрати за гарантіями та інші витрати, які можуть бути понесені після відправлення товару і які можуть бути достовірно визначені.

### **4.3. Стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності**

Нижче наводяться стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності на дату випуску фінансової звітності Групи. До переліку включені випущені стандарти та інтерпретації, які Група планує застосувати у майбутньому. Група має намір застосувати ці стандарти з дати набрання ними чинності.

### **МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»**

У липні 2014 року Рада з МСФЗ випустила остаточну редакцію МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», яка замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та всі попередні редакції МСФЗ (IFRS) 9. МСФЗ (IFRS) 9 об'єднує разом три частини проекту з обліку фінансових інструментів: класифікація та оцінка, знецінення та облік хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітих періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати, при цьому допускається застосування до цієї дати. За винятком обліку хеджування стандарт застосовується ретроспективно, але надання порівняльної інформації не є обов'язковим. Вимоги щодо обліку хеджування, головним чином, застосовуються перспективно, з деякими обмеженими винятками. Група планує почати застосування нового стандарту з необхідною дати вступу в силу. Група не очікує значного впливу на свій бухгалтерський баланс і власний капітал при застосуванні вимог до класифікації та оцінки МСФЗ (IFRS) 9. Група планує продовжувати оцінювати за справедливою вартістю всі фінансові активи, які оцінюються в даний час за справедливою вартістю.

### **МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з покупцями»**

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року і передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року і передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з покупцями. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається в сумі, що відбиває відшкодування, право на яке організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцеві. Новий стандарт по виручці замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Вимагатиметься повне ретроспективне застосування або модифіковане ретроспективне застосування для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати; при цьому допускається застосування до цієї дати. Підприємство планує використовувати варіант повного ретроспективного застосування нового стандарту з необхідною дати вступу в силу. Крім цього, Підприємство приймає до уваги поправки, випущені Радою з МСФЗ в квітні 2016 року, і буде відстежувати зміни в майбутньому. Очікується, що застосування нового стандарту до договорів з покупцями, за якими передбачається, що продаж буде єдиним обов'язком до виконання, не матиме впливу на прибуток або збиток Підприємства. Підприємство очікує, що визнання виручки буде відбуватися в той момент часу, коли контроль над активом передається покупцеві. Наразі Підприємство оцінює вплив МСФЗ (IFRS) 15 і планує застосувати його на дату набрання чинності.

### **Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством».**

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованого підприємства або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж організація, інвесторів в асоційованого підприємства або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ переніс дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, однак організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Група вивчає можливий вплив цих поправок.

**Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Ініціатива в сфері розкриття інформації».**

Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» є частиною ініціативи Ради по МСФЗ в сфері розкриття інформації і вимагають, щоб організація розкривала інформацію, що дозволяє користувачам фінансової звітності оцінити зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними. При першому застосуванні даних поправок організації не зобов'язані надавати порівняльну інформацію за попередні періоди.

Дані поправки вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Застосування даних поправок вимагає розкриття Групою додаткової інформації.

**Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків».**

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати те, чи обмежує податкове законодавство джерела оподаткованого прибутку, проти якого вона може робити відрахування при відновленні такої тимчасовою різниці. Крім того, поправки містять вказівки щодо того, як організація повинна визначати майбутній оподаткований прибуток, і описують обставини, при яких оподатковуваний прибуток може передбачати відшкодування деяких активів в сумі, що перевищує їх балансову вартість. Організації повинні застосовувати дані поправки ретроспективно. Однак при первинному застосуванні поправок зміна власного капіталу на початок найбільш раннього порівняльного періоду може бути визнано в складі нерозподіленого прибутку на початок періоду (або в складі іншого компонента власного капіталу, відповідно) без рознесення зміни між нерозподіленим прибутком та іншими компонентами власного капіталу на початок періоду. Організації, які застосовують дане звільнення, повинні розкрити цей факт. Дані поправки вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Якщо організація застосує дані поправки до більш раннього періоду, вона повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не зроблять впливу на фінансову звітність Групи.

**Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій».**

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Виплати на основі акцій», в яких розглядаються три основних аспекти: вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами; класифікація операцій з виплат на основі акцій з умовою розрахунків на нетто-основі для зобов'язань з податку; облік змін умов операцій з виплат на основі акцій, в результаті якого операція перестає класифікуватися як операція з розрахунками грошовими коштами і починає класифікуватися як операція з розрахунками пайовими інструментами. При прийнятті поправок організації не зобов'язані перераховувати інформацію за попередні періоди, проте допускається ретроспективне застосування за умови застосування поправок щодо всіх трьох аспектів і дотримання інших критеріїв.

Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Поправки не застосовні до Групи, оскільки Група не використовує платежі, засновані на акціях.

**МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»**

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда - стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відбивали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів - щодо оренди активів з низькою вартістю (наприклад, персональних комп'ютерів) і короткострокової оренди (оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (зобов'язання з оренди), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання з оренди при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання з оренди в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову. Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. Група планує оцінити можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на фінансову звітність.

## 5. Суттєві облікові судження та оціночні значення

Згідно з МСБО (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», Група веде облік і подає операції та інші події відповідно до їхнього змісту та економічної сутності, а не тільки їхньої юридичної форми.

Складання фінансової звітності вимагає від керівництва оцінок і припущень, що впливають на суми, відображені у фінансовій звітності та примітках до неї. Ці оцінки ґрунтуються на інформації, наявній на дату балансу. Отже, фактичні результати можуть відрізнятись від цих оцінок.

Основні оцінки та припущення про майбутні події, а також інші основні джерела невизначеності в оцінках, зроблених на звітну дату, які можуть являти собою значний ризик необхідності суттєвих коригувань балансової вартості активів і зобов'язань, розглядаються нижче.

### **Знецінення активів – визначення груп активів, що генерують грошові потоки**

Згідно з МСФЗ (IAS) 36 «Знецінення активів», підприємства повинні проводити тестування одиниць, що генерують грошові потоки, на предмет знецінення. Одним із основних факторів при визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість оцінити незалежні грошові потоки, що генеруються такою одиницею. Значна частина продукції багатьох визначених Групою одиниць, що генерують грошові потоки, споживається іншою одиницею, що генерує грошові потоки.

Група встановила, що достатня незалежна цінова інформація для правильного визначення одиниць, що генерують грошові потоки, існує на рівні Групи в цілому. В поточній економічній та політичній ситуації, що склались в Україні (Примітка 1) Групі досить складно оцінити прогностичні дані щодо генерування грошових потоків, та Група вживає всіх можливих заходів для найбільш достовірного прогнозування грошових потоків.

### **Резерви на знецінення активів**

Суттєве судження використовується для оцінки сумнівної дебіторської заборгованості та відповідного резерву під знецінення. При визначенні сумнівної дебіторської заборгованості враховуються такі фактори як поточна загальна економічна кон'юнктура, галузеві економічні умови, а також історичні дані про поведінку споживачів продукції. Зміни в економіці, промисловості, а також у фінансовому стані конкретних споживачів можуть викликати необхідність коригування резервів сумнівної дебіторської заборгованості, відображених в фінансовій звітності. Станом на 31 грудня 2016 і 2015 рр. були створені резерви сумнівної дебіторської заборгованості у сумі 23 тис. грн. і 15 тис. грн. відповідно (Примітка 11).

Крім того, Група розраховує чисту реалізаційну вартість запасів на кожну звітну дату. Станом на 31 грудня 2016 р. сума резерву на списання запасів до чистої реалізаційної вартості склала 27 061 тис. грн. (2015 р.: 24 549 тис. грн.) (Примітка 10). Розрахунок чистої реалізаційної вартості готової продукції ґрунтується на найбільш достовірній інформації, наявній на дату розрахунку. При такому розрахунку враховуються коливання ціни або собівартості, безпосередньо пов'язані з подіями, що відбуваються після дати балансу, якщо такі події підтверджують умови, що існували на кінець періоду.

### **Відстрочені податкові активи**

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. При визначенні такої ймовірності використовуються оцінки, що ґрунтуються на очікуваних результатах діяльності Групи (Примітка 9).



### **Податок на додану вартість до відшкодування (ПДВ)**

Сума ПДВ до відшкодування переглядається на кожну звітну дату та зменшується у випадку відсутності ймовірності його заміщення сумою ПДВ до сплати, що матиме місце протягом обґрунтовано короткого періоду часу (зазвичай дванадцять місяців) від звітної дати. Група вважає, що сума ПДВ на 31 грудня 2016 р. буде повністю відшкодована в майбутньому.

### **Зобов'язання з пенсійного забезпечення згідно з пенсійною програмою з визначеною виплатою**

Група збирає інформацію стосовно своїх працівників і пенсіонерів, що отримують виплати, й використовує метод актуарної оцінки для визначення поточної вартості зобов'язань із виплати винагород по закінченні трудової діяльності та відповідної вартості поточних послуг працівників. При такому розрахунку використовуються демографічні припущення щодо майбутніх характеристик існуючих і колишніх працівників, що мають право на пенсійні виплати (смертність, як працівників, так і пенсіонерів, коефіцієнт плинності кадрів, непрацездатність, достроковий вихід на пенсію тощо), а також фінансові припущення (ставка дисконтування, майбутній рівень зарплат). Група використовує наявну інформацію про стаж його колишніх працівників на інших підприємствах, які є учасниками державної пенсійної програми з визначеною виплатою. Таким чином, Група обліковує виплати колишнім працівникам згідно з вимогами обліку пенсійної програми з визначеною виплатою. Більш детальна інформація подана у Примітці 20.

### **Строки корисного використання основних засобів**

Група оцінює строки корисного використання об'єктів основних засобів, на основі очікувань щодо їх майбутнього використання з урахуванням технологічного розвитку, конкуренції, змін ринкової кон'юнктури та інших чинників. Строки корисного використання основних засобів переглядаються не рідше одного разу на рік наприкінці кожного фінансового року. У випадку, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни обліковуються як зміни в облікових оцінках відповідно до МСБО (IAS) 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки". Зазначені оцінки можуть вплинути на балансову вартість основних засобів у звіті про фінансовий стан і знос, визнаний у прибутках та збитках.

### **Справедлива вартість та тестування на знецінення основних засобів**

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок та капітальних інвестицій обліковується за моделлю переоцінки. На 31 грудня 2016 року балансова вартість об'єктів зазначених груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання була відображена за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості та неспеціалізованого обладнання була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату останньої оцінки на 31 грудня 2015 року (2 рівень ієрархії). Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів (3 рівень ієрархії). При встановленні справедливої вартості активів 3-го рівня ієрархії незалежні оцінювачі використовували метод визначення залишкової відновлюваної вартості, який полягає в розгляді вартості подібних активів, які можливо розглядати, як альтернативу оцінюваного активу, скориговану на фактичний знос (фізичний знос, функціональний знос та економічне знецінення). Об'єкти, подібні оцінюваному, повинні відповідати ряду вимог: (i) подібність основних характеристик і показників з оцінюваним об'єктом; (ii) наближеність у часі до дати оцінки даних за цінами об'єктів порівняння.

Група оцінює необхідність проведення наступної переоцінки вищевказаних груп основних засобів на основі впливу ринкових та неринкових факторів, що можуть свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості, зокрема: істотне падіння або зростання ринкових цін, галузеві або економічні тенденції (Примітка 1), зміни ринкової кон'юнктури та інші чинники.

Група провела відповідний аналіз факторів, які могли б свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості станом на 31 грудня 2016 та прийшло до висновку, що балансова вартість груп основних засобів: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання не відрізнялася суттєво від їх справедливої вартості не відрізнялася суттєво від їх справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2016 року Група провела оцінку основних засобів на предмет економічного знецінення. Відновлювана вартість визначалася виходячи з вартості при використанні з урахуванням прогнозних грошових потоків, спланованих у рамках ухваленого Групою бюджету на п'ять років. Для даної моделі було застосовувано основне припущення - визначення ставки дисконтування прогнозних грошових потоків на 5 років із застосуванням середньозваженої вартості капіталу WACC 22.3% та середнього індексу споживчих цін на рівні 5.6%.

При збільшенні застосованої ставки дисконтування (WACC), вартість оцінюваної одиниці зменшуватиметься, при зменшенні - вартість оцінюваної одиниці зростатиме.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Розрахунок економічних вигід від використання одиниці, що генерує грошові кошти, є особливо чутливим до наступних припущень:

- Валовий прибуток - керівництво визначило плановий показник валового прибутку на підставі результатів минулих років і своїх очікувань щодо розвитку ринку;
- Інфляція цін на сировину – оціночні значення були отримані з опублікованих показників. Прогнозні показники використовувалися за наявності даних у відкритому доступі, в іншому випадку в якості індикатора майбутніх змін ціни використовувалися останні фактичні дані щодо зміни цін на сировину;

В результаті тестування на знецінення не було виявлено збитків від зменшення корисності.

## 6. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

Основні засоби та їх знос подані у такий спосіб:

2016 рік	Земля та капітальні поліпшення	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інвентар та офісне обладнання	Незавершені капітальні інвестиції	Усього
<b>Первісна вартість</b>							
На 1 січня 2016 р.	18 456	1 714 219	1 446 314	145 877	78 373	44 056	3 447 295
Надходження	-	5 804	124 813	2 982	4 670	(1 691)	136 578
Вибуття	-	(1 469)	(7 630)	(551)	(1 610)	(186)	(11 446)
На 31 грудня 2016 р.	18 456	1 718 554	1 563 497	148 308	81 433	42 179	3 572 427
<b>Знос</b>							
На 1 січня 2016 р.	(501)	(970)	(2 659)	(21 782)	(23 123)	-	(49 035)
Нараховано за рік	(32)	(76 109)	(122 052)	(20 261)	(10 243)	-	(228 697)
Вибуття	-	141	1 066	211	527	-	1 945
На 31 грудня 2016 р.	(533)	(76 938)	(123 645)	(41 832)	(32 839)	-	(275 787)
<b>Залишкова вартість</b>							
На 1 січня 2016 р.	17 955	1 713 249	1 443 655	124 095	55 250	44 056	3 398 260
На 31 грудня 2016 р.	17 923	1 641 616	1 439 852	106 476	48 594	42 179	3 296 640

  

2015 рік	Земля та капітальні поліпшення	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інвентар та офісне обладнання	Незавершені капітальні інвестиції	Усього
<b>Первісна вартість</b>							
На 1 січня 2015 р.	18 456	894 028	1 236 245	144 355	76 572	21 105	2 390 761
Надходження	-	9 264	49 067	3 088	2 689	22 951	87 059
Вибуття	-	(890)	(17 201)	(1 566)	(888)	-	(20 545)
Переоцінка	-	811 817	178 203	-	-	-	990 020
На 31 грудня 2015 р.	18 456	1 714 219	1 446 314	145 877	78 373	44 056	3 447 295
<b>Знос</b>							
На 1 січня 2015 р.	(468)	(859)	(2 500)	(53)	(778)	-	(4 658)
Нараховано за рік	(33)	(39 442)	(113 483)	(21 859)	(22 693)	-	(197 510)
Вибуття	-	52	2 328	130	348	-	2 858
Переоцінка	-	39 279	110 996	-	-	-	150 275
На 31 грудня 2015 р.	(501)	(970)	(2 659)	(21 782)	(23 123)	-	(49 035)
<b>Залишкова вартість</b>							
На 1 січня 2015 р.	17 988	893 169	1 233 745	144 302	75 794	21 105	2 386 103
На 31 грудня 2015 р.	17 955	1 713 249	1 443 655	124 095	55 250	44 056	3 398 260

Станом на 31 грудня 2016 р. об'єкти основних засобів груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання були відображені за справедливою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Станом на 31 грудня 2016 р. Група вважає, що найвигідніше та найкраще використання основних засобів таких груп: i) будівлі та споруди, ii) машини та обладнання, iii) транспортні засоби, iv) інвентар та офісне обладнання не відрізняється від його нинішнього використання.

Якби будівлі та споруди та машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання відображалися за первісною вартістю, то їх залишкова вартість була б наступною:

	Залишкова вартість	
	2016 р.	2015 р.
Будівлі та споруди	212 095	216 723
Машини та обладнання	435 400	343 711
Транспортні засоби	14 142	12 375
Інвентар та офісне обладнання	27 115	27 938

Станом на 31 грудня 2016 р. будівлі залишковою вартістю 1 063 165 тис. грн. (2015 р.: 1 045 325 тис. грн.), а також деякі машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби залишковою вартістю 1 374 144 тис. грн. (2014 р.: 1 208 804 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

Вартість основних засобів станом на 31 грудня 2016 р. сума основних засобів, що були повністю зношені, але все ще перебували у використанні становила 17 171 тис. грн. (2014 : 12 629 тис. грн.).

#### 7. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи та їх накопичена амортизація є наступними:

	2016 р.	2015 р.
<b>Первісна вартість</b>		
Станом на 1 січня	47 623	46 426
Надходження	1 670	2 661
Вибуття	(881)	(1 464)
<b>Станом на 31 грудня</b>	<b>48 412</b>	<b>47 623</b>
<b>Накопичена амортизація</b>		
Станом на 1 січня	33 074	30 382
Нараховано за рік	3 911	3 675
Вибуття	(881)	(983)
<b>Станом на 31 грудня</b>	<b>36 104</b>	<b>33 074</b>
<b>Залишкова вартість</b>		
Станом на 1 січня	14 549	16 044
<b>Станом на 31 грудня</b>	<b>12 308</b>	<b>14 549</b>

Нематеріальні активи складаються переважно з програмного забезпечення. Станом на 31 грудня 2016 р. програмне забезпечення з бухгалтерського обліку залишковою вартістю 1 073 тис. грн. (2015 р.: 1 422 тис. грн.) і з залишковим строком корисного використання 37 місяців (2015 р.: 49 місяців) та ліцензія на право користування програмним забезпеченням залишковою вартістю 5 606 тис. грн. (2015 р.: 6 876 тис. грн.) і з залишковим строком корисного використання 53 місяців (2015 р.: 65 місяць) є основними складовими нематеріальних активів.

Станом на 31 грудня 2016 р. нематеріальні активи первісною вартістю 3 057 тис. грн. (2014 р.: 2 670 тис. грн.) були повністю амортизовані, але все ще перебували у використанні.

#### 8. Інші необоротні активи

На 31 грудня 2016 року інші необоротні активи представлені передплатою з податку на прибуток у сумі 21 126 тис. грн. Керівництво Групи вважає за потрібне відобразити даний актив як довгостроковий у зв'язку з низькою ймовірністю його використання протягом 2017 року, що спричинено збитковістю Групи протягом 2015 та 2016 рр.

На 31 грудня 2015 року інші необоротні активи були представлені довгостроковими банківськими депозитами в заставі у сумі 50 365 тис. грн., розміщеними в АТ «Укресімбанк». Керівництво Групи вважало за необхідне відобразити дані депозити у довгострокових активах згідно намірів щодо продовження терміну вказаних договорів.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

У зв'язку зі зміною терміну пролонгування даних депозитних договорів, їх було відображено у складі оборотних активів станом на 31 грудня 2016 року (Примітка 15).

**9. Податок на прибуток**

Складові витрат із податку на прибуток за 2016 і 2015 роки включають наступне:

**Прибутки та збитки**

	2016 р.	2015 р.
Поточні витрати з податку на прибуток	256	343
Витрати з відстроченого податку на прибуток, що відносяться до виникнення та повернення тимчасових різниць	(77 813)	(177 466)
<b>Вигоди з податку на прибуток</b>	<b>(77 557)</b>	<b>(177 123)</b>

**Інший сукупний дохід**

	2016 р.	2015 р.
Відстрочений податок на прибуток, що виникає від переоцінки основних засобів	-	(197 048)
Відстрочений податок на прибуток, що виникає внаслідок визнання актуарних прибутків та збитків	(3 965)	10 738
<b>Вигоди з податку на прибуток, пов'язані з сукупним доходом</b>	<b>(3 965)</b>	<b>(186 310)</b>

Фінансовий збиток до оподаткування узгоджується з витратами з податку на прибуток у такий спосіб:

	2016 р.	2015 р.
<b>Збиток до оподаткування</b>	<b>(481 208)</b>	<b>(883 686)</b>
Вигода з податку на прибуток за діючими ставками (2016: 18%, 2015: 18%)	(86 617)	(159 063)
Податковий ефект витрат, які не включаються до складу витрат для визначення оподатковуваного прибутку	9 060	1 024
Переоцінка тимчасових різниць на початок періоду	-	(19 084)
<b>Вигоди з податку на прибуток</b>	<b>(77 557)</b>	<b>(177 123)</b>

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Відстрочені активи та зобов'язання з податку на прибуток стосувалися такого:

	На 31 грудня 2016 р.	Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2016 р.	Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2016 р.	На 31 грудня 2015 р.
<b>Відстрочені активи з податку на прибуток:</b>				
Запаси (i)	6 750	378	-	6 372
Довгострокові забезпечення (ii)	67 783	4 166	(3 965)	67 582
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	338 814	41 426	-	297 388
<b>Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток:</b>				
Основні засоби (iii)	-	-	-	-
	(435 603)	31 843	-	(467 446)
<b>Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість</b>	<b>(22 256)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(96 104)</b>
<b>(Витрати)/доходи з відстроченого податку на прибуток</b>	<b>-</b>	<b>77 813</b>	<b>(3 965)</b>	<b>-</b>

	На 31 грудня 2015 р.	Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2015 р.	Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2015 р.	На 31 грудня 2014 р.
<b>Відстрочені податкові активи з податку на прибуток:</b>				
Запаси (i)	6 372	2 961	-	3 411
Довгострокові забезпечення (ii)	67 582	2 489	10 738	54 355
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів (ii)	-	-	-	-
Поточні забезпечення (ii)	-	(6 291)	-	6 291
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	297 388	136 196	-	161 192
<b>Відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток:</b>				
Основні засоби (iii)	-	-	-	-
	(467 446)	42 111	(197 048)	(312 509)
<b>Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість</b>	<b>(96 104)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>(87 260)</b>
<b>(Витрати)/доходи з відстроченого податку на прибуток</b>	<b>-</b>	<b>177 466</b>	<b>(186 310)</b>	<b>-</b>

Природа тимчасових різниць є такою:

- (i) Запаси – різниці в методах оцінки запасів і періодах визнання;
- (ii) Довгострокові забезпечення – різниці в періодах визнання;
- (iii) Основні засоби – різниці в методах нарахування зносу та ефект переоцінки основних засобів.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Станом на 31 грудня 2016 р. Група накопичила податкові збитки у розмірі 1 880 874 тис. грн. (2015р.: 1 650 402 тис. грн.). Відстрочені податкові активи було визнано у повній сумі щодо зазначених податкових збитків, оскільки Керівництво Групи впевнене в тому, що вони будуть зараховані проти майбутніх оподатковуваних прибутків.

**10. Запаси**

Запаси включали в себе наступне:

	2016 р.	2015 р.
<b>Готова продукція</b>		
Нержавіюча сталь	92 379	93 783
Конструкційна сталь	49 341	37 431
Інструментальна сталь	33 257	30 334
Швидкорізальна інструментальна сталь	8 066	7 419
Жаростійка сталь	2 130	4 041
Підшипникова сталь	15 889	9 800
Інші	1 520	2 309
Резерв під знецінення	(10 619)	(9 188)
<b>Готова продукція (чиста реалізаційна вартість)</b>	<b>191 963</b>	<b>175 929</b>
<b>Виробничі запаси</b>		
Матеріали	339 259	331 388
Запасні частини	59 029	37 495
Інші	9 741	7 732
Резерв під знецінення	(564)	(1 947)
<b>Виробничі запаси (чиста реалізаційна вартість)</b>	<b>407 465</b>	<b>374 668</b>
Незавершене виробництво	364 123	356 352
Резерв під знецінення	(15 878)	(13 414)
<b>Незавершене виробництво (чиста реалізаційна вартість)</b>	<b>348 245</b>	<b>342 938</b>
	<b>947 673</b>	<b>893 535</b>

Станом на 31 грудня 2016 р. виробничі запаси та готова продукція балансовою вартістю 627 700 тис. грн. (2015 р.: 577 700 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

Станом на 31 грудня 2016 р. резерв знецінення запасів складав 27 061 тис. грн. (2015 р.: 24 549 тис. грн.).

**11. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги**

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги включала:

	2016 р.	2015 р.
Первісна вартість	1 230 576	919 958
Резерв знецінення дебіторської заборгованості	(23)	(15)
	<b>1 230 553</b>	<b>919 943</b>

Станом на 31 грудня 2016 р. дебіторська заборгованість (до вирахування резерву сумнівних боргів) у сумі 756 124 тис. грн. (2015 р.: 296 478 тис. грн.) була передана у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Групі (Примітка 15).

Дебіторська заборгованість є безпроцентною з контрактним строком погашення 3-45 днів.

Станом на 31 грудня 2016 р. дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги від трьох контрагентів складала 936 719 тис. грн. (2015 р.: три контрагенти - 554 751 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2016 р. дебіторська заборгованість у сумі 23 тис. грн. (2015 р.: 15 тис. грн.) була визнана як знецінена.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Зміна резерву знецінення дебіторської заборгованості була такою:

	2016 р.	2015 р.
Станом на 1 січня	15	147
Нараховані суми	8	-
Використані суми	-	(132)
<b>Станом на 31 грудня</b>	<b>23</b>	<b>15</b>

Станом на 31 грудня 2016 р. аналіз дебіторської заборгованості за термінами виникнення був таким:

	Усього	Ні прострочена, ні зарезервована	Прострочена, але не зарезервована		
			< 30 днів	30-60 днів	>60 днів
2016 р.	1 230 553	65 696	468 134	371 409	325 314
2015 р.	919 943	128 811	336 089	344 203	110 840

#### 12. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом включала:

	2016 р.	2015 р.
ПДВ до відшкодування	72 680	48 939
Передплати з податку на прибуток	-	21 142
	<b>72 680</b>	<b>70 081</b>

#### 13. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включали:

	2016 р.	2015 р.
Грошові кошти в банках	195 270	295 675
Грошові кошти в касі	7	7
	<b>195 277</b>	<b>295 682</b>

Грошові кошти в банку приносять дохід за плаваючою ставкою, яка ґрунтується на щоденній депозитній банківській ставці. Протягом року, що закінчився 31 грудня 2016 р. плаваюча ставка була в діапазоні від 2,75% до 18,75% річних (2015: 2,5%-18%).

#### 14. Поточні фінансові інвестиції

Станом на 31 грудня 2016 року поточні фінансові інвестиції представлені банківськими депозитами в заставі. Підприємство має чотири депозити загальною балансовою вартістю 119 225 тис. грн., що розміщені в АТ «Укресімбанк». Три депозити деноміновано у гривні з середньою річною відсотковою ставкою від 14,5% до 16,5%, один депозит деноміновано в доларах США з середньою річною відсотковою ставкою 3,2%. Терміном погашення перелічених депозитів є вересень 2017 року (2015 р.: Примітка 8).

#### 15. Кредити банків

Короткострокові та довгострокові кредити банків включали:

	2016 р.	2015 р.
Короткострокові кредити банків	-	567 194
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1 751 007	1 000 522
Довгострокові кредити банків	2 385 375	2 104 908
	<b>4 136 382</b>	<b>3 672 624</b>

Станом на 31 грудня 2016 і 2015 рр. процентні позикові кошти Групи, залучені від банків, представлені кредитами та угодами про відновлюване кредитування.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Кредити банків виражені у таких валютах і отримані під такі процентні ставки:

Валюта	2016 р.		2015 р.	
	Ефективна процентна ставка	Заборгованість за тілом кредиту	Ефективна процентна ставка	Заборгованість за тілом кредиту
<i>Фіксовані ставки</i>				
Долар США	10,50-11,50%	4 136 382	10,50-11,25%	3 672 624
		4 136 382		3 672 624

Узагальнена інформація про забезпечення, надане під виконання зобов'язань за кредитами та позиковими коштами 31 грудня 2016 і 2015 рр., подана нижче:

	2016 р.	2015 р.
Основні засоби (Примітка 6)	2 437 309	2 254 129
Запаси (Примітка 10)	627 700	577 700
Дебіторська заборгованість (Примітка 11)	756 124	296 478
Права отримання майбутньої виручки за договорами продажу	6 585 225	6 996 973
Банківський депозит (Примітка 14)	115 008	50 365

Станом на 31 грудня 2016 р. Група виконувала не всі фінансові показники, які передбачені договорами про надання кредитних ліній з АТ «ОТП Банк» та АТ «Укресімбанк», а саме: чистий збиток Групи за 2016 рік становить 403 651 тис. грн., коефіцієнт співвідношення зобов'язань по кредитах до власного капіталу становить 59, що суперечить вимогам кредитного договору з АТ «ОТП банк» щодо отримання позитивного річного результату від фінансової діяльності, а також дотримання коефіцієнту співвідношення зобов'язань по кредитах до власного капіталу, що повинно бути не більше 4; дотримання коефіцієнту співвідношення операційного прибутку до фінансових витрат по відсоткам суперечить вимогам АТ «Укресімбанк» щодо дотримання даного коефіцієнту, що повинно бути не нижче 1,3.

Проте, Група отримала повідомлення від АТ «ОТП Банк» датоване 29 грудня 2016 року, де зауважено, що жодних санкцій та вимог дострокового повернення коштів не буде застосовано до Групи, незважаючи на порушення вимог виконання зазначених фінансових показників. Залишки заборгованості по кредитним лініям від АТ «ОТП банк» та АТ «Укресімбанк» були розкриті Групою у складі поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями відповідно до умов кредитних договорів.

#### 16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги включала:

	2016 р.	2015 р.
Заборгованість перед іноземними постачальниками матеріалів та послуг	685 431	543 173
Заборгованість перед вітчизняними постачальниками матеріалів та послуг	461 456	337 620
	1 146 887	880 793

Кредиторська заборгованість є безпроцентною із середнім строком погашення 30-90 днів.

Станом на 31 грудня 2016 р. кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги двом контрагентам складала 555 349 тис. грн. (2015: два контрагенти - 462 716 тис. грн.)

#### 17. Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів

Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів складалась в основному з авансів за металопродукцію і включала:

	2016 р.	2015 р.
Аванси за металопродукцію одержані від вітчизняних покупців	39 811	57 831
Аванси за металопродукцію одержані від іноземних покупців	5 423	912
Аванси за металопродукцію одержані згідно договорам комісії	3	2 352
	45 237	61 095



**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Станом на 31 грудня 2016 р. кредиторська заборгованість з одержаних авансів одному контрагенту складала 130 тис. грн. (2015р.: 2 531 тис. грн.)

**18. Поточні забезпечення**

Поточні забезпечення включали:

	2016 р.	2015 р.
Матеріальне заохочення працівників	25 225	23 049
Невикористані відпустки	18 633	16 133
Резерв по судовим справам	537	3 571
Інші нарахування	1 489	1 753
	45 884	44 506

**19. Інші поточні зобов'язання**

Інші поточні зобов'язання включали:

	2016 р.	2015 р.
Нараховані проценти за кредитами банків	33 959	33 339
Інші	1 329	1 378
	35 288	34 717

**20. Довгострокові забезпечення**

***Державний пенсійний план із установленими виплатами***

Група має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх і працюючих співробітників Групи. Згідно з цією програмою, працівники Групи, що мають стаж роботи у шкідливих умовах праці, й, отже, мають право на достроковий вихід на пенсію, також мають право на додаткові виплати, фінансовані Групою та виплачувані Державним пенсійним фондом України. Ці зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Станом на 31 грудня 2016 р. загальна кількість учасників даної пенсійної програми склала 1 789 осіб (2015 р.: 2 882 осіб), включаючи 1 493 (2015 р.: 1 520) пенсіонерів, які отримували виплати. У таблицях нижче наведені компоненти витрат за пенсійними виплатами, визнані у прибутках та збитках, й суми, визнані у звіті про фінансовий стан. Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

***Витрати за пенсійною програмою з визначеною виплатою***

	2016 р.	2015 р.
Вартість поточних послуг	13 703	12 366
Процентні витрати	50 200	42 090
Визнані зміни у вартості минулих послуг	(3 173)	(21 903)
<b>Витрати за пенсійною програмою</b>	<b>60 730</b>	<b>32 553</b>

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

**Зміни у поточній вартості зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою**

	2016 р.	2015 р.
<b>Зобов'язання з виплат станом на 1 січня</b>	332 822	290 576
Вартість поточних послуг	13 703	12 366
Процентні витрати	50 200	42 090
Здійснені виплати	(38 150)	(37 989)
Актuarні збитки за зобов'язаннями у результаті змін у припущеннях, а саме:	(20 067)	47 682
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	43 278	81 481
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	1 794	2 618
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(65 139)	(36 417)
Встановлене зменшення вартості минулих послуг	(3 173)	(21 903)
<b>Зобов'язання з виплат станом на 31 грудня</b>	<b>335 335</b>	<b>332 822</b>

Найкраща оцінка суми очікуваних виплат Групи за пенсійною програмою на 2017 рік становить 38 168 тис. грн.

У 2016 році середньозважена тривалість зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою складає 8 років (2015 р.: 9 років).

**Інші виплати**

Група має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, й із певних пенсійних пільг згідно з колективним договором. Ця незабезпечена пенсійна програма охоплює всіх працівників Групи станом на 31 грудня 2016 р. в кількості 5 566 осіб (2015 р.: 5 723 осіб). У 2007 році Група впровадила дві інші програми виплат працівникам: виплати до ювілею, які охоплюють усіх працівників Групи, й квартальні виплати певним категоріям працівників, передбачені колективним договором, що охоплюють усіх працівників підприємства, а також 3 766 пенсіонерів станом на 31 грудня 2016 р., що отримують ці пільгові виплати.

У наведених нижче таблицях подані компоненти витрат за пенсійними виплатами, визнані у прибутках та збитках, й суми, визнані у звіті про фінансовий стан стосовно цього плану. Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

**Витрати за іншими виплатами**

	2016 р.	2015 р.
Вартість поточних послуг	2 360	2 194
Визнані актуарні збитки	(4 835)	3 656
Процентні витрати	7 993	6 605
Вартість минулих послуг	(1 015)	(1 413)
<b>Витрати за іншими виплатами, відображені в прибутках та збитках</b>	<b>4 503</b>	<b>11 042</b>

**Зміни у поточній вартості зобов'язань із виплат**

	2016 р.	2015 р.
<b>Зобов'язання з інших виплат станом на 1 січня</b>	51 798	34 479
Вартість поточних послуг	2 360	2 194
Процентні витрати	7 993	6 605
Здійснені виплати	(3 684)	(4 328)
Актuarні (прибутки)/збитки за зобов'язаннями у результаті відхилень від фактичних припущень, а саме:	(8 039)	14 261
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	541	17 582
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	(1 978)	(82)
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	(6 602)	(3 239)
Встановлене зменшення вартості минулих послуг	(1 015)	(1 413)
<b>Зобов'язання з інших виплат станом на 31 грудня</b>	<b>49 413</b>	<b>51 798</b>

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Найкраща оцінка суми очікуваних виплат Групи за цією програмою на наступний рік становить 16 383 тис. грн.

У 2016 році середньозважена тривалість зобов'язань за виплатами згідно колективного договору складає 4,3 роки (2015 р.: 6,3 років) і за іншими виплатами 5,3 роки (2015р: 6,4 років).

*Основні припущення*

Нижче подані основні припущення, використані при визначенні зобов'язань Групи за пенсійною програмою.

	<u>2016 р.</u>	<u>2015 р.</u>
Ставка дисконтування	16,0%	16,0%
Прогноз зростання заробітної плати та пенсійних виплат	7%	12%
Плинність кадрів	6,00%	5,15%
Ставка інфляції	6,00%	7,18%

*Аналіз чутливості основних припущень станом на 31 грудня 2016 року*

	Збільшення " + " / зменшення " - " ставки	Ефект на зобов'язання з виплат 2016	Ефект на зобов'язання з виплат 2015
Ставка дисконтування	+1%	(24 201)	31 116
Ставка дисконтування	-1%	27 317	(27 270)
Зростання заробітної плати (щорічне)	+1%	13 659	(14 769)
Зростання заробітної плати (щорічне)	-1%	(12 427)	16 039
Плинність кадрів	+1%	(192)	269
Плинність кадрів	-1%	231	(192)
Інфляція	+1%	11 735	(10 808)
Інфляція	-1%	(11 273)	11 000

**21. Чистий дохід від реалізації продукції**

Група отримала доходи від продажу виробів такої номенклатури:

	<u>2016 р.</u>	<u>2015 р.</u>
Нержавіюча сталь	3 279 561	3 612 252
Конструкційна сталь	1 270 324	1 307 819
Інструментальна сталь	829 980	771 570
Жаростійка сталь	432 696	534 609
Швидкорізальна інструментальна сталь	256 712	401 022
Підшипникова сталь	232 824	217 862
Інше	17 010	12 307
	<u>6 319 107</u>	<u>6 857 441</u>

За 2016 рік чистий дохід від реалізації металопродукції трьома контрагентами, в т.ч. за договорами комісії, складав 3 593 212 тис. грн. (2015 р.: 3 471 699 тис. грн.). Винагорода за вищевказаними договорами комісії, включена до витрат на збут за 2016 рік, склала 1 110 тис. грн. (2015р.: 48 тис. грн.).

**22. Собівартість реалізованої продукції**

Собівартість реалізованої продукції включала:

	2016 р.	2015 р.
Матеріали	3 544 672	3 737 682
Витрати на енергоносії, теплопостачання та інші послуги	1 258 629	1 251 899
Заробітна плата та відповідні витрати	450 122	420 621
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	212 515	176 085
Інше	78 009	55 765
	<b>5 543 947</b>	<b>5 642 052</b>

За 2016 рік закупівлі матеріалів та послуг, які включаються до собівартості реалізованої продукції, від двох контрагентів склали 1 339 492 тис. грн. (2015р: 1 526 834 тис. грн.)

**23. Витрати на збут**

Витрати на збут включали:

	2016 р.	2015 р.
Експедиторські та транспортні послуги	132 737	188 301
Заробітна плата та відповідні витрати	16 548	14 315
Витрати на зберігання та пакування	2 937	2 025
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	2 460	1 220
Страховання запасів	562	609
Інші збутові витрати	10 731	8 080
	<b>165 975</b>	<b>214 550</b>

**24. Адміністративні витрати**

Адміністративні витрати включали:

	2016 р.	2015 р.
Заробітна плата та відповідні витрати	65 321	63 814
Перевезення	8 048	7 863
Банківські послуги	6 585	7 354
Професійні послуги	4 001	4 350
Амортизація основних засобів і нематеріальних активів	3 433	2 969
Матеріали	1 342	960
Послуги зв'язку	720	645
Інші загальні та адміністративні витрати	17 059	13 309
	<b>106 509</b>	<b>101 264</b>

**25. Інші операційні доходи та витрати**

Інші операційні доходи включали:

	2016 р.	2015 р. (перераховано)
Доходи від курсових різниць, за вирахуванням збитків від курсових різниць	37 013	-
Дохід від оприбуткування запасів	31 035	26 009
Дохід від реалізації запасів	4 839	4 196
Пені та штрафи отримані	2 304	16 862
Інші доходи	3 038	12 805
	<b>78 229</b>	<b>59 872</b>

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Інші операційні витрати включали:

	2016 р.	2015 р.
Сумнівні та безнадійні борги	36 329	-
Витрати на утримання об'єктів соціальної сфери	32 796	31 802
Нестачі і втрати від псування цінностей	2 405	6 865
Витрати на благодійність	3 211	2 828
Пені та штрафи сплачені	1 589	366
Страховання невиконання зобов'язань покупцями	13	81
Курсові збитки, за вирахуванням курсових доходів	-	105 827
Інші витрати	19 514	24 988
	<u>95 857</u>	<u>172 757</u>

**26. Інші доходи та витрати**

Інші доходи включали:

	2016 р.	2015 р.
Відновлення збитку від знецінення основних засобів	-	20 313
Дохід від ліквідації основних засобів	-	335
Інші доходи	2	-
	<u>2</u>	<u>20 648</u>

Інші витрати включали:

	2016 р.	2015 р. (перераховано)
Збитки від не операційних курсових різниць, за вирахуванням доходів від курсових різниць	490 480	1 257 619
Збиток від продажу необоротних активів	4 656	16 477
Збиток від знецінення основних засобів	-	19 901
Інші витрати	115	5
	<u>495 251</u>	<u>1 294 002</u>

**27. Інші фінансові доходи**

Інші фінансові доходи включали:

	2016 р.	2015 р.
Проценти, отримані за банківськими депозитами	36 573	36 918
	<u>36 573</u>	<u>36 918</u>

**28. Фінансові витрати**

Фінансові витрати включали:

	2016 р.	2015 р.
Процентні витрати за позиками	449 387	385 245
Процентні витрати за пенсійними зобов'язаннями	58 193	48 695
	<u>507 580</u>	<u>433 940</u>

**29. Власний капітал**

**Зареєстрований капітал**

Станом на 31 грудня 2016 і 2015 рр. зареєстрований, випущений і повністю сплачений статутний капітал Групи становив 1 075 030 простих акцій номінальною вартістю 46,25 грн. кожна.

**Додатковий капітал**

Додатковий капітал включає:

	2016 р.	2015 р.
Вплив гіперінфляції на статутний капітал (*)	114 627	114 627
	<u>114 627</u>	<u>114 627</u>

(\*) Протягом 10-річного періоду до 31 грудня 2000 р. Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Тому Група застосувала МСБО (IAS) 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», й, відповідно, ця консолідована фінансова звітність відображає статутний капітал з урахуванням поправок номінальної вартості акцій на відповідні коефіцієнти для відображення впливу гіперінфляції на звітні дати.

**Резервний капітал**

Група створила резервний капітал для покриття витрат пов'язаних з відшкодуванням збитків і непередбачених витрат Групи.

**Розподіл дивідендів**

Група не оголошувала виплати дивідендів за роки, що закінчилися 31 грудня 2016 і 2015 р. У 2016 році Група виплатила дивіденди, оголошені у попередніх роках, у сумі 13 тис. грн. (2015 р.: 2 тис. грн.).

**30. Дочірні та асоційовані підприємства**

Нижче подані основні дочірні компанії Групи:

Назва компанії	Країна реєстрації	Вид діяльності	Процент володіння	
			2016 р.	2015 р.
ТОВ «Ековторресурс»	Україна	Торгова діяльність	100%	100%
ТОВ «Завод столових приладів»	Україна	Виробнича діяльність	100%	100%

Підприємство ТОВ «Завод столових приладів» було створене у 2002 році. Основним видом діяльності заводу є виготовлення та продаж посуду на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Підприємство ТОВ «Ековторресурс» було створене у 2007 році. Це дочірнє підприємство здійснює закупівлі лому та інших матеріалів, які використовуються у виробництві Групи.

Асоційовані компанії Групи:

Назва компанії	Країна реєстрації	Вид діяльності	Процент володіння	
			2016 р.	2015 р.
ТОВ «Ферротерм»	Україна	Торгова діяльність	50%	50%

16 жовтня 2012 року Група придбала 50% частки в статутному капіталі ТОВ «Ферротерм» за договірною ціною 500 грн., що відповідає номінальній вартості частки. Основним видом діяльності ТОВ «Ферротерм» є оптова торгівля металом та металевими рудами. ТОВ «Ферротерм» є приватним підприємством, акції якого не котируються на біржі.

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Узагальнена фінансова інформація по інвестиції в ТОВ «Ферротерм» за рік, що закінчився 31 грудня 2016 р. наведена нижче:

	2016 р.	2015 р.
Оборотні активи	38 068	34 165
Необоротні активи	647	1 267
Поточні зобов'язання	(42 615)	(40 313)
Довгострокові зобов'язання	-	-
<b>Дефіцит чистих активів</b>	<b>(3 900)</b>	<b>(4 881)</b>
Частка власності Групи	50%	50%
Балансова вартість інвестиції	-	-
<b>Невизнана накопичена частка збитків асоційованого підприємства</b>	<b>(1 950)</b>	<b>(2 441)</b>

  

	2016 р.	2015 р.
Дохід від реалізації	-	4 465
Собівартість реалізації	-	(3 640)
Інші витрати	(5 523)	(19 669)
Інші доходи	6 505	15 086
Фінансовий результат до оподаткування	982	(3 758)
Витрати з податку на прибуток	-	(37)
Чистий фінансовий результат	982	(3 795)
Частка Групи у прибутку/(збитку) за період	491	(1 898)

### 31. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або в значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При вирішенні питання про те, чи є сторони пов'язаними, береться до уваги сутність взаємовідносин сторін, а не тільки їхня юридична форма.

Нижче поданий загальний обсяг операцій реалізації та закупівель з пов'язаними сторонами в ході звичайної господарської діяльності за відповідний фінансовий рік:

	Доходи	Інші доходи від пов'язаних сторін	Закупівлі матеріалів та послуг	Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість
Асоційовані підприємства 2016 р.	45	-	651	12 333	66
<b>Всього за 2016 р.</b>	<b>45</b>	<b>-</b>	<b>651</b>	<b>12 333</b>	<b>66</b>
Асоційовані підприємства 2015 р.	483	14 505	5 016	13 033	55
<b>Всього за 2015 р.</b>	<b>483</b>	<b>14 505</b>	<b>5 016</b>	<b>13 033</b>	<b>55</b>

#### Строки та умови операцій закупівлі та продажу з пов'язаними сторонами, а також розкриття балансів

При операціях із пов'язаними сторонами ціни встановлюються з урахуванням покриття операційних витрат Групи та забезпечення прибутку, необхідного для підтримання безперервної виробничої діяльності Підприємства.

Залишки заборгованості, не погашені на кінець року, є безпроцентними, розрахунки проводяться грошовими коштами. Немає ні виданих, ні отриманих гарантій за дебіторською та кредиторською заборгованістю пов'язаних сторін. За рік, що закінчується 31 грудня 2016 р., Групою не нараховувався резерв на дебіторську заборгованість пов'язаних сторін (2015 р.: нуль). Така оцінка здійснюється щорічно при визначенні фінансової позиції пов'язаних сторін, а також ринку, на якому пов'язані сторони здійснюють свою діяльність.

Дохід від реалізації пов'язаним сторонам включає в основному дохід від реалізації металопродукції. Закупівлі від пов'язаних сторін включають в основному закупівлі металолому, феросплавів та інших матеріалів.

### **Виплати ключовому управлінському персоналу**

Органи управління Групою, відповідальні за планування, управління та контроль діяльності Групи, представлені Правлінням і Наглядовою Радою.

Відповідно, ключовий управлінський персонал Групи станом на 31 грудня 2016 р. складається з шістьох членів Наглядової Ради Підприємства, висунутих акціонерами з суттєвим впливом на Групу, а також із п'ятьох членів Правління (31 грудня 2015 р.: шість членів Наглядової Ради та п'ять членів Правління).

У 2016 році члени Наглядової Ради не отримували компенсацій від Групи (2015 р.: нуль). У 2016 році загальна сума виплат ключовому управлінському персоналу у вигляді короткострокової винагороди склала 3 068 тис. грн. (2015 р.: 3 239 тис. грн.) і була включена до складу адміністративних витрат.

### **32. Умовні та договірні зобов'язання, операційні ризики**

#### **Дотримання податкового законодавства України**

Українське законодавство та нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності Групи, у тому числі валютний контроль, митні вимоги та трансфертне ціноутворення, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів найчастіше є нечіткими, й їхнє тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і державних органів та інших урядових інститутів. Випадки різних тлумачень законодавства не є поодинокими. Керівництво вважає, що його тлумачення відповідного законодавства є правильним, і що діяльність Групи здійснюється в повній відповідності до законодавства, а також що Група нарахувала та сплатила всі необхідні податки.

Протягом 2016 року наступні операції підпадали під регулювання з трансфертного ціноутворення:

- господарські операції з пов'язаними особами - нерезидентами
- продаж товарів через комісіонерів - нерезидентів
- господарські операції з нерезидентами, зареєстрованими у державі (на території), що включена до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України (т.зв. "низькоподаткові юрисдикції").

Крім того, господарські операції, що перелічені вище, визнаються контрольованими, якщо одночасно виконуються такі умови:

- річний дохід платника податків від будь-якої діяльності перевищує 50 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік; та
- обсяг таких господарських операцій платника податків з кожним контрагентом перевищує 5 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік.

За недотримання вимог законодавства щодо трансфертного ціноутворення застосовуються наступні штрафи:

- Штраф за неподання звіту про контрольовані операції становить 300 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого законом на 1 січня звітного року;
- За не включення всіх контрольованих операцій у звіт про контрольовані операції передбачено штраф у розмірі 1% від суми операцій, що не були задекларовані у звіті, але не більше 300 розмірів прожиткового мінімуму за всі не задекларовані контрольовані операції.
- Штрафні санкції за неподання документації становлять 3% від суми операцій, щодо яких не була подана документація, але не більше 200 розмірів прожиткового мінімуму).

Група проаналізувала свої операції за 2016 рік, які відповідають критеріям контрольованості та визначила свої податкові зобов'язання виходячи з договірних цін без будь-яких коригувань.

Загалом, існує ризик того, що операції та коректність тлумачень, які не були оскаржені регулюючими органами у минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик суттєво зменшується з часом. Група визначає окремі потенційні зобов'язання, пов'язані з оподаткуванням, нарахування яких у окремій фінансовій звітності не вимагається. Такі потенційні податкові зобов'язання можуть виникнути, і Група повинна буде сплатити додаткові суми податків. На 31 грудня 2016 р. Група встановила, що такі потенційні податкові зобов'язання відсутні (2015 р.: 0 грн.).

#### **Судові спори**

У ході звичайного ведення господарської діяльності Групи час від часу виступає стороною судових процесів та позовів. Керівництво вважає, що загальна сума зобов'язань, які можуть виникнути в результаті таких процесів та позовів, не матиме суттєвого впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Групи, понад ті резерви, які вже створені у цій фінансовій звітності.

Група ідентифікувала можливі податкові зобов'язання, які, виходячи з найкращої оцінки керівництва, не повинні нараховуватися.



**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

Такі умовні зобов'язання можуть реалізуватися та вимагати додаткових податкових платежів із боку Групи. Станом на 31 грудня 2016 р. керівництво оцінює, що такі умовні зобов'язання не перевищать 115 079 тис. грн. (2015 р.: 10 636 тис. грн.).

**Оренда землі**

Група в основному користується земельними ділянками на підставі укладених договорів оренди, окрім земельних ділянок, на яку вона має право постійного користування або право власності. На земельних ділянках розташовуються виробничі потужності та об'єкти соціальної сфери. Група сплачує орендну плату за земельні ділянки державної або комунальної власності або земельний податок з урахуванням щорічного коефіцієнта індексації грошової оцінки землі. Земельні ділянки, які не є власністю Групи та знаходяться у власності держави України, використовуються у відповідності до вимог діючого законодавства шляхом укладення договорів оренди та на підставі Державного Акту на право постійного користування.

**Контрактні зобов'язання, пов'язані з придбанням основних засобів і нематеріальних активів**

Станом на 31 грудня 2016 р. Група мала контрактні зобов'язання, пов'язані із придбанням основних засобів та нематеріальних активів на суму 23 582 тис. грн. (2015 р.: 77 943 тис. грн.).

**33. Управління фінансовими ризиками**

Основні фінансові інструменти Групи включають торгіву дебіторську та кредиторську заборгованість, а також кредити банків та грошові кошти. Основною метою цих фінансових інструментів є фінансування діяльності Групи. Група має інші фінансові активи та зобов'язання, як-от інша дебіторська та кредиторська заборгованість, що безпосередньо виникають із її діяльності. Протягом року Група здійснювала реалізацію фінансових інструментів.

Основними ризиками, що виникають унаслідок володіння Групою фінансовими інструментами, є валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик і процентний ризик. Політики управління цими ризиками наведені нижче.

**Валютний ризик**

Група здійснює операції переважно в таких валютах: гривня («грн.»), долар США («дол. США»), євро («євро») і рубль («руб.»). Курс обміну зазначених валют до гривні, встановлений Національним банком України («НБУ») на зазначені дати, був таким:

	<u>Дол. США</u>	<u>Євро</u>	<u>Руб.</u>
Станом на 31 грудня 2016 р.	27,191	28,423	0,451
Середньорічний курс за 2016 р.	25,587	28,312	0,3840
Станом на 31 грудня 2015 р.	24,000	26,223	0,329
Середньорічний курс за 2015 р.	21,812	24,190	0,359
Станом на 17 березня 2017 р.	26,979	28,938	0,463

Група експортує свою продукцію до країн СНД, Європи та інших держав; закупівля матеріалів здійснюється в інших країнах Європи; залучаються суттєві позикові кошти, деноміновані в іноземній валюті, й, отже, знаходиться під впливом валютного ризику. Деноміновані в іноземній валюті дебіторська та кредиторська заборгованість і позикові кошти стають причиною впливу валютного ризику. Група не здійснювало операцій, спрямованих на хеджування валютного ризику.

Подана нижче таблиця показує ступінь впливу на оподатковуваний прибуток можливих змін валютних курсів за умови, що всі інші фактори залишаються незмінними.

<u>За рік, що закінчився 31 грудня 2016 р.</u>	<u>Зміна валютного курсу, %</u>	<u>Вплив на оподатковуваний прибуток</u>
Рубль/Гривня	+58%	127 417
Євро/Гривня	+53%	242 264
Долар США / Гривня	+53%	(2 366 214)
Рубль/Гривня	-22%	(48 331)
Євро/Гривня	-15%	(68 565)
Долар США / Гривня	-13%	580 392

**ПАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М.Кузьміна»**  
**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**  
**За рік, що закінчився 31 грудня 2016 року**  
**(у тисячах гривень)**

<b>За рік, що закінчився 31 грудня 2015 р.</b>	<b>Зміна валютного курсу, %</b>	<b>Вплив на оподатковуваний прибуток</b>
Рубль/Гривня	+50%	81 180
Євро/Гривня	+67%	178 314
Долар США / Гривня	+67%	(2 646 627)
Рубль/Гривня	-33,5%	(54 391)
Євро/Гривня	-18%	(47 905)
Долар США / Гривня	-18%	711 034

**Ризик ліквідності**

Завданням Групи є підтримання балансу між безперервним фінансуванням і гнучкістю у використанні умов кредитних ресурсів, надаваних постачальниками, і позикових коштів. Група проводить аналіз активів і зобов'язань за строками погашення та планує свою ліквідність залежно від очікуваного строку виконання зобов'язань.

Подані нижче таблиці показують фінансові зобов'язання Групи за строками погашення станом на 31 грудня 2016 і 2015 рр. на основі контрактних неамортизованих платежів:

<b>Станом на 31 грудня 2016 р.</b>	<b>Менш ніж 3 місяці</b>	<b>Від 3 до 12 місяців</b>	<b>Від 1 до 6 років</b>	<b>Усього</b>
Кредити банків	123 936	1 940 025	2 605 750	4 669 711
Кредиторська заборгованість	1 146 887	-	-	1 146 887
Інші зобов'язання	14 335	-	-	14 335
	<b>1 285 158</b>	<b>1 940 025</b>	<b>2 605 750</b>	<b>5 830 933</b>

<b>Станом на 31 грудня 2015 р.</b>	<b>Менш ніж 3 місяці</b>	<b>Від 3 до 12 місяців</b>	<b>Від 1 до 6 років</b>	<b>Усього</b>
Кредити банків	685 170	1 194 008	2 333 117	4 212 295
Кредиторська заборгованість	880 793	-	-	880 793
Інші зобов'язання	14 347	-	-	14 347
	<b>1 580 310</b>	<b>1 194 008</b>	<b>2 333 117</b>	<b>5 107 435</b>

**Кредитний ризик**

Фінансові інструменти, які призводять до значної концентрації кредитного ризику, переважно складаються з грошових коштів у банках (Примітка 13) та дебіторської заборгованості (Примітка 11).

Грошові кошти Групи розміщені у фінансових установах, які, на думку керівництва Групи, мають мінімальну ймовірність невиконання грошових зобов'язань за депозитами.

Керівництвом Групи була розроблена та впроваджена кредитна політика, можливі кредитні ризики постійно відслідковуються. Оцінка кредитоспроможності проводиться за всіма покупцями, що отримали право придбання у кредит понад певну суму. Більшість продажів Групи здійснюються споживачам, що мають відповідну кредитну історію, або на основі попередньої оплати. Група не вимагає надання застави стосовно своїх фінансових активів.

Кредитний ризик Групи контролюється та аналізується в кожному окремому випадку, й керівництво Групи вважає, що Група не несе суттєвого ризику виникнення збитків понад суму резервів на покриття збитків від знецінення, які сформовані стосовно кожної категорії активів.

**Процентний ризик**

Позикові кошти Групи надані за фіксованими ставками. Група не здійснювала операцій з плаваючими відсотковими ставками протягом 2016 та 2015 років.

Група не здійснювала операцій, спрямованих на хеджування процентного ризику. Група не володіє процентними активами.

### **Управління капіталом**

Основною метою управління капіталом Групи є підтримання високого кредитного рейтингу та здорових показників оцінки капіталу для розвитку бізнесу та максимізації винагороди акціонерам. Керівництво переглядає досягнення Групи та встановлює основні показники діяльності.

При управлінні капіталом цілями Групи є забезпечення безперервності діяльності з метою надання винагороди акціонерам і вигід іншим зацікавленим особам, а також забезпечення фінансування поточних потреб Групи, її капітальних витрат і стратегії розвитку Групи. Політика управління капіталом Групи спрямована на забезпечення та підтримання оптимальної структури капіталу з метою зниження вартості капіталу.

Керівництво контролює структуру капіталу Групи та може коригувати цілі та політику управління капіталом у результаті змін умов операційної діяльності або стратегії розвитку.

Для підтримання й коригування структури капіталу Група може змінювати суму дивідендів до виплати, повертати капітал акціонерам, випускати нові акції або продавати активи з метою погашення боргу.

### **Справедлива вартість фінансових інструментів**

Балансова вартість фінансових інструментів, які складаються з грошових коштів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також позикових коштів, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, включена до консолідованої фінансової звітності, дорівнює сумі, на яку може бути обміняний інструмент в результаті поточної операції між бажаними здійснити таку операцію сторонами, відмінної від вимушеного продажу або ліквідації. При оцінці справедливої вартості фінансових інструментів Група застосовує різноманітні методи й робить припущення, які ґрунтуються на ринкових умовах, що існують на звітну дату. Справедлива вартість фінансових інструментів, що обліковуються не за справедливою вартістю на дату звітності, розраховувалася на основі дисконтованих грошових потоків із використанням відповідної ринкової процентної ставки для аналогічних інструментів. У результаті розрахунків було визначено, що справедлива вартість суттєво не відрізняється від балансової вартості.

Справедлива вартість кредитів та позик була оцінена з використанням суттєвих спостережуваних вхідних параметрів (Рівень 2), серед яких середньозважена вартість позикового капіталу деномінованого в іноземній валюті з аналогічним терміном, ризик країни, платоспроможність позичальника. Ставка дисконту, яка була застосована в розмірі 12,9%, 11,45% річних відповідно для коротко-, та довгострокових кредитів була взята як визначена середньозважена ефективна ставка для відповідних кредитів в доларах США.

Протягом звітного періоду переміщень між Рівнем 2 та Рівнем 3 ієрархії справедливої вартості не було.